

Sygn. akt III C 1130/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Bitner

Protokolant: pracownik biurowy Magdalena Sujkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2014 r. w Warszawie, na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o ochronę naturalnego środowiska

I. powództwo oddała;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania w sprawie na rzecz strony przeciwnej.

Sygn. akt III C 1130/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 sierpnia 2013 r. (data stempla pocztowego k. 27) **S. K.** wniósł o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. na podstawie art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska kwoty 215.000,- zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. Na żadaną kwotę składały się: 145 tys. zł tytułem kosztu przystosowania budynku do stanu zapewniającego właściwy klimat akustyczny, oraz 70 tys. zł odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości powoda – w związku z utworzeniem, Uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W. (dalej: (...)). Powód jest bowiem współwłaścicielem nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, położonej w W. przy ul. (...), która na mocy tej Uchwały znalazła się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania w strefie Z2, zagrożonej ponadnormatywnym hałasem lotniczym. Powód skierował do P. pismo z dnia 10 lipca 2013 r., w którym zażądał zapłaty 215 tys. zł z tytułu szkód wynikłych dlań w związku z wprowadzeniem (...) i objęciem nim jego posesji. Na pismo to P. nie odpowiedziały (pozew k. 2-26, pismo k. 124 - 130).

Pozwane Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że przedmiotowa nieruchomość została już wcześniej objęta obszarem ograniczonego użytkowania utworzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...), które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 r. Nieruchomość powoda znalazła się wtedy w strefie M. Wejście w życie (...) wprowadzonego Uchwałą Sejmiku (...) nie spowodowało dla nieruchomości powoda żadnych nowych ograniczeń. Przeciwnie: dopuszczalny maksymalny poziom hałasu na tej nieruchomości obniżył się do 55 decybeli w nocy – podczas gdy w (...) z 2007 r. nie był ograniczony żadnym pułapem. Również pewne inne ograniczenia z okresu obowiązywania (...) z 2007 r., takie jak zakaz przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, zostały w Uchwale zniesione. Tym samym wejście w życie Uchwały Sejmiku nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powoda, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych. Powód zażądał zapłaty odszkodowania

dopiero pismem z 2013 r., czyli ponad dwa lata po wprowadzeniu (...) z 2007 r. Dlatego też, zdaniem pozwanego, upłynął dla powoda termin zawity, w którym mógł wystąpić z roszczeniami, o których mowa w art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska – i roszczenia te, jeżeli nawet w ogóle istniały, wygasły. (odpowiedź na pozew k. 40 – 119 v., pismo k. 139 - 143)

W odpowiedzi na to **powód** oświadczył, że z roszczeniami z tytułu emisji hałasu przez Lotnisko występował już wcześniej, przed wejściem w życie uchwały z 2011 r. Roszczenia te skierował do P. na piśmie we wniosku złożonym do Pozwanego dnia 27 sierpnia 2003 r. Pozwany na ten wniosek odpowiedział odmownie pismem z dnia 18 czerwca 2004 r. Także po wejściu w życie Uchwały Sejmiku z 20 czerwca 2011 r. strony prowadziły w 2012 r. korespondencję mailową: powód wypełnił ankietę udostępnioną przez pozwanego dla osób, które zgłaszały takie roszczenia; pozwany na nią odpowiedział odmownie; powód ponowił żądania w lutym 2012 r. Powód twierdził, że także pomiędzy tą korespondencją (z 2003 r. i z 2012 r.) korespondował z pozwanym, zgłaszając mu pisemnie lub co najmniej mailowo żądania odszkodowawcze; nie posiada jednak na to dowodu, co, zdaniem powoda, nie jest niczym dziwnym po upływie tak długiego czasu. Z faktu przysłania przez pozwanego do powoda ankiety dotyczącej roszczeń w 2012 r. wynika jednak, że pozwany cały czas zdawał sobie sprawę z tego, że powód zgłasza te żądania – w ankiecie pozwany prosił jedynie o ich sprecyzowanie. To, zdaniem powoda, pośrednio wskazuje na to, że pozwany otrzymał od powoda zgłoszenie roszczeń; że powód podtrzymywał je przez wszystkie te lata aż do chwili obecnej; że podtrzymywał to żądanie także w okresie po wejściu w życie (...) z 2011 r.; nie uchybił zatem 2-letniemu terminowi wymaganemu dla zgłoszenia roszczeń z art. 129 POŚ – i jego roszczenia nie wygasły. w piśmie z dnia 24 października 2014 r. (pismo k. 151 – 158, rozprawa 27.10.2014 k. 169 – 170)

Ponadto powód podniósł, że – wbrew pogładowi pozwanego – zakresy ograniczeń obszarów ograniczonego użytkowania wprowadzonych w 2007 i 2011 r. nie pokrywają się. Uchwała Sejmiku z 20 czerwca 2011 r. różnicuje strefy ograniczeń i jest bardziej szczegółowa w ich określeniu. Dlatego bieg 2-letniego terminu na zgłoszenie roszczeń rozpoczął się na nowo z chwilą wejścia w życie tej Uchwały, i tylko ten akt prawa miejscowego – a nie rozporządzenie Wojewody z 2007 r. - poprzez swoje wejście w życie i obowiązywanie spowodował możliwość wystąpienia z roszczeniami określonymi w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. K. jest od 1982 r. współwłaścicielem nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, położonej w W. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy W. w XIII Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość ta stanowi działki ewidencyjne o numerach (...), o łącznej powierzchni 1464 m⁽⁽²⁾⁾.

(niesporne; odpis zwykły księgi wieczystej k. 12 - 16, wypis i wyrys z ewidencji gruntów dla działki ewidencyjnej nr (...) z obrębu 2-07-16 k. 10-11)

W dniu 19 lipca 2003 r. Wojewoda (...), w oparciu o ówczesnie obowiązujący art. 135 Prawa Ochrony Środowiska, wydał rozporządzenie nr (...) o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania wokół P. w W. (Dz.Urz.Woj.M.. nr (...) z 21 lipca 2003 r.). W obszarze tym miała znaleźć się w całości nieruchomość powoda – w podobszarze Z2 (§ 4 rozporządzenia nr (...)).

(niesporne)

S. K. złożył wówczas – w 2003 r. - do Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. wniosek o wypłatę odszkodowania - z tytułu szkody wywołanej wprowadzeniem rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) obszaru ograniczonego użytkowania. Wniosek ten P. zarejestrowały pod numerem (...).

(niesporne; rejestracja wniosku k. 153)

W dniu 31 marca 2004 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. uchylił rozporządzenie nr (...) Wojewody (...). Wyrok ten uprawomocnił się i ostatecznie obszar ograniczonego użytkowania ustanowiony tym rozporządzeniem nie został utworzony.

(niesporne; pismo k. 154 - 155)

Pismem z dnia 18 czerwca 2004 r. P. odmówiły powodowi wypłaty odszkodowania.

(niesporne; pismo k. 154 – 155)

W dniu 7 sierpnia 2007 r. Wojewoda (...), w oparciu o ówczesnie obowiązujący art. 135 Prawa Ochrony Środowiska, wydał rozporządzenie Nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W., na mocy którego przedmiotowa nieruchomość znalazła się w całości w strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej zwanej strefą M.

Zgodnie z § 4.1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabraniano się:

1. przeznaczenia nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową,
2. zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M także na cele mieszkaniowe z zastrzeżeniem ust. 2,
3. budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Paragraf 4 ust. 2 rozporządzenia Nr (...) dopuszczał w strefie M zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. W myśl § 5 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

1. w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych,
2. w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...), co nastąpiło z datą 10 sierpnia 2007 r. – czyli 25 sierpnia 2007 r.

(niesporne; rozporządzenie Wojewody (...) Nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W., Dz.Urz.Woj.M.. Nr (...) z dnia 10 sierpnia 2007 r. – k. 62 – 63; wyciąg z powyższego rozporządzenia dot. Objęcia przedmiotowej nieruchomości strefą M – k. 64)

Po wejściu w życie tego rozporządzenia powodowie nie zgłosili pozwanemu żadnych roszczeń w oparciu o art. 129 ust. 1, 2 i 3 w zw. z art. 136 ust. 1 i 3 ustawy prawo ochrony środowiska.

(okoliczność ustalona na podstawie analizy Sądu przedstawionej poniżej)

Sejmik Województwa (...), w oparciu zmieniony, ówczesnie obowiązujący art. 135 POŚ, dnia 20 czerwca 2011 r. podjął Uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W.; następnie została ona znowelizowana Uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 24 października 2011 r.

Na mocy tej Uchwały nieruchomości powodów znalazła się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania w strefie Z2 dla P. w W.. Zgodnie z § 5 pkt 2 Uchwały nr (...) w obszarze ograniczonego użytkowania w strefie Z2 wprowadzono następujące ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z terenów:

1. zakazano przeznaczenia terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
2. zakazano lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
3. zakazano zmiany funkcji budynków o funkcjach ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej

oraz określono, że w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność akustyczną ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów zaś w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach – zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 r. prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

Obszar strefy M odpowiada co do zasady strefom Z1 i Z2 z Uchwały Sejmiku Województwa, przy czym uchwała Sejmiku Województwa wniosła m.in. zakaz przeznaczania nowych terenów w strefie Z2 pod zabudowę mieszkaniową oraz wprowadziła maksymalny dopuszczalny poziom hałasu 55 decybeli. Tym samym wprowadzenie (...) przedmiotową Uchwałą nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w możliwości korzystania z nieruchomości powoda – w stosunku do tych już istniejących po objęciu jej (...) z 2007 r.

(tekst jednolity Uchwały Nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. ze zmianami – k. 23; mapa (...) k. 22; mapy akustyczne z przeglądu akustycznego z 2010 r. k. 65 – 68, mapki działki i obrębu k. 69 – 72);

Dnia 3 stycznia 2012 r. S. K. skierował do P. ponowny wniosek o wypłatę odszkodowania – w związku z utworzeniem Uchwałą Sejmiku (...) z 20 czerwca 2011 r. obszaru ograniczonego użytkowania, który objął strefą Z2 nieruchomości powoda.

(niesporne ; wydruk treści wniosku k. 156; data złożenia wniosku wynikająca z odpowiedzi P. k. 158)

Pismem z dnia 13 lutego 2012 r. P. zwróciły się o uzupełnienie braków wniosku poprzez jego podpisanie przez pozostałych współwłaścicieli nieruchomości i dołączenie „aktualnego” odpisu księgi wieczystej nieruchomości.

(niesporne ; pismo k. 158)

Braki te powód uzupełnił częściowo dnia 20 marca 2012 r., wyjaśniając, że wprawdzie nieruchomość ma czworo współwłaścicieli, ale od wielu lat jest faktycznie podzielona pomiędzy współwłaścicieli, którzy posiadają po jednej z dwóch działek ewidencyjnych; powód wraz z żoną są w trakcie wydzielenia księgi wieczystej dla swojej działki nr (...); pismo podpisał powód i jego żona, dołączył doń wypis i wyrys z ewidencji gruntów.

(niesporne ; wydruk treści pisma k. 157)

Pismem z dnia 10 lipca 2013 r., nadanym tegoż dnia listem poleconym, powód skierował do (...) przedsiębiorstwa wezwanie do zapłaty w terminie 3 dni kwoty 215 tys. zł odszkodowania za szkody powstałe w związku z objęciem jego nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania.

(niesporne; wezwanie k. 26)

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, zgromadzonych w aktach, których prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd oparł się również na dokumentach złożonych w kserokopiach, gdyż nie kwestionowała ich żadna ze stron niniejszego postępowania, a zatem zbędne było żądanie dołączenia ich w formie oryginału.

Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o dopuszczenie dowodów na okoliczność powstania i wysokości szkody powoda, ponieważ powództwo podlegało oddaleniu – o czym niżej – i prowadzenie postępowania dowodowego na te okoliczności jedynie niepotrzebnie przedłużyłoby postępowanie i powiększyło jego koszty.

Ustalony stan faktyczny był niesporny między stronami – z wyjątkiem dwóch okoliczności: czy wprowadzenie (...) Uchwałą z 2011 r. spowodowało jakieś nowe ograniczenia (bądź nasiliło już istniejące) w możliwości korzystania z nieruchomości powoda – w stosunku do tych już istniejących po objęciu jej (...) z 2007 r.; oraz czy powód po wprowadzeniu (...) z 2007 r. skierował do pozwanego pisemne żądanie odszkodowania za szkody wynikłe dlań z wprowadzenia (...) i objęcia nim nieruchomości powoda.

Jeśli chodzi o porównanie ograniczeń w korzystaniu z przedmiotowej nieruchomości, to na mocy § 4 rozporządzenia Wojewody (...) z 2007 roku w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzone zostały ograniczenia dotyczące szpitali, domów opieki oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M dodatkowo zabudowy mieszkaniowej. Ograniczenia te polegały na zakazie przeznaczania nowych terenów pod powyższe rodzaje działalności, zmiany sposobu użytkowania budynków na powyższą działalność oraz budowy nowych budynków na cele powyższej działalności. Ponadto, na mocy § 5 wymienionego wyżej rozporządzenia wprowadzone zostały w obszarze ograniczonego użytkowania wymagania techniczne dotyczące nowoprojektowanych oraz istniejących budynków dotyczące zapewnienia właściwego klimatu akustycznego zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Porównanie ograniczeń w stosunku do nieruchomości powoda obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku oraz w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. wskazuje, że wejście w życie powyższej uchwały nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powoda. Jak wynika z analizy ograniczeń obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku i w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 roku, pewne ograniczenia, które istniały w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku, takie jak zakaz przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia nr (...)) zostały obecnie w uchwale z 20 czerwca 2011 r. zniesione w całym obszarze ograniczonego użytkowania, z wyjątkiem strefy Z1. W związku z powyższym w strefie Z2, w której jest położona nieruchomość powoda, ograniczenia te już nie obowiązują, a te które nadal obowiązują - obowiązywały już od czasu wprowadzenia rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. Takie same są w szczególności ograniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w obszarze ograniczonego użytkowania. Zgodnie bowiem z § 6 uchwały z 20 czerwca 2011 r. w obszarze ograniczonego użytkowania w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie

z ustawą z 7 lipca 1994 r. prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Takie same ograniczenia istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku (§ 5 rozporządzenia nr (...)). W tym stanie rzeczy, w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, niewątpliwie zmiana aktu prawnego w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W. nie wpłynęła w żadnej mierze na sposób korzystania z nieruchomości powoda.

Przedstawione powyżej zestawienie ograniczeń ustanowionych rozporządzeniem nr (...) Wojewody z 2007 r. i tych ustanowionych uchwałą Sejmiku z 2011 r. – jednoznacznie prowadzi do wniosku, że – wbrew twierdzeniom powoda – Uchwała z 2011 r. nie wprowadziła tu żadnych nowych ograniczeń ani nie nasiliła ograniczeń już istniejących. Przeciwnie, w ocenie Sądu określenie pułapu dopuszczalnego hałasu spowodowało, że jego ewentualne przekroczenie

stało się nielegalne i powód może dochodzić jego zakazania w oparciu o przepisy o zakazie immisji. W strefie (...) z 2007 r. nasilenie hałasu było nieograniczone. To oznacza, zdaniem Sądu, że jeśli chodzi o konieczność znoszenia hałasu – sytuacja powoda po wejściu w życie Uchwały z 2011 r. nie tylko się nie pogorszyła, ale w pewnym stopniu nawet się polepszyła. Podobnie sytuacja uległa polepszeniu, jeśli chodzi o możliwość zabudowy przedmiotowej nieruchomości. Uchwała z 2011 r. bowiem zniosła zakaz przeznaczania nowych terenów w strefie Z2 pod zabudowę mieszkaniową – który to zakaz obowiązywał na przedmiotowej nieruchomości, gdy była objęta strefą M obszaru (...) utworzonego w 2007 r.

Odnosnie do drugiej kwestii spornej, Sąd ustalił, że powód – wbrew swoim twierdzeniom - po wprowadzeniu (...) z 2007 r. nie skierował do pozwanego pisemnego żądania odszkodowania za szkody wynikłe dlań z wprowadzenia (...) i objęcia nim nieruchomości powoda. Pozwany bowiem twierdzeniom tym zaprzeczył, a powód swoich twierdzeń w tym zakresie nie udowodnił (art. 6 k.c.). Powód nie przedstawił dokumentu takiego żądania, czy jego odpisu albo dowodu jego nadania bądź w inny sposób dostarczenia pozwanemu. Usprawiedliwiało to znacznym upływem czasu. Oczywiście zagubienie dokumentów zdarza się, ale w sytuacji, gdy przeciwnik zaprzecza, by taki dokument otrzymał, to powód ponosi negatywne konsekwencje nieprzedstawienia dowodu.

Nie przekonał Sądu także wywód powoda, jakoby stąd, że powód wystąpił do pozwanego o odszkodowanie w roku 2003 - po pierwszym, uchylonym potem rozporządzeniu Wojewody tworzącym (...); a potem także w roku 2012 – po utworzeniu (...) Uchwałą Sejmiku z 2011 r. – należało wyprowadzić wniosek, że wystąpił o to także po utworzeniu (...) rozporządzeniem Wojewody z 2007 r.; w dodatku – że uczynił to pisemnie, i że uczynił to w okresie 2-ech lat od wejścia w życie tego rozporządzenia. Pozwany temu zaprzeczył, a ciąg poszlak nie jest na tyle silny i nieprzerwany, by można z nich wyprowadzić takie ustalenie. Równie dobrze bowiem powód mógł w tym czasie wcale nie wystąpić z żądaniem do pozwanego; mógł to uczynić w formie innej, niż wymagana (np. mailem); mógł to uczynić po upływie 2-ech lat od wejścia tego rozporządzenia w życie.

Z kolei sama świadomość pozwanego tego, że powód domaga się odeń stosownego odszkodowania – nie ma znaczenia prawnego. Oczywiście, przepis nakazujący uprawnionemu wystąpienie na piśmie do Przedsiębiorstwa z żądaniem odszkodowania, miał na celu zapewnienie Przedsiębiorstwu wiedzy o skali kierowanych doń roszczeń, co w oczywisty sposób warunkuje prawidłową politykę gospodarczą Przedsiębiorstwa. Przepisy POŚ nie uzależniają jednak istnienia roszczenia od świadomości Przedsiębiorstwa, ale od wystosowania, w ciągu 2-ech lat od ustanowienia (...), stosownego żądania, koniecznie w formie pisemnej – i to pod rygorem utraty roszczeń. Istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie jest zatem zbadanie „stanu świadomości” Przedsiębiorstwa co do istnienia roszczeń, ale ustalenie, czy uprawniony zgłosił Przedsiębiorstwu te roszczenia pisemnie w wymaganym terminie. Odmienne wykładnia tych przepisów, choć zachowałyby cel, dla jakiego je utworzono, stałaby w sprzeczności z wyraźnym, jasnym i nie budzącym wątpliwości ich brzmieniem. Byłaby to niedopuszczalna wykładnia contra legem.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest żądanie odszkodowania są szkody wyrządzone powodowi w związku z ustanowieniem Uchwałą z 2011 r. obszaru ograniczonego użytkowania i objęcia nim nieruchomości powoda. Taką podstawę faktyczną powództwa wskazał wyraźnie powód, żądając zapłaty i powołując się na art. 129 POŚ. Taką też podstawą powództwa jest związany Sąd w niniejszym procesie.

Zgodnie z treścią art. 129 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, przy czym szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami - stosownie do treści ust. 4 powołanego artykułu - można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń jest ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 ust. 2 p.o.ś. ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (tak też Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 6 maja 2010 r., II CSK 602/09). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru powstaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także szkoda wynikająca z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w zw. z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, gdyż będzie on musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym – hałasu. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest, m.in., poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 ust. 4 tej ustawy (wyrok SN z 6 maja 2010 r., II CSK 602/09; postanowienie SN z 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10; postanowienie SN z 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, wyrok SN z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11).

Termin, o którym mowa w art. 129 ust. 4 POŚ, jest terminem zawitym. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 10 października 2008 roku, II CSK 216/08, wyjaśnił i szeroko umotywował stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że „termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 POŚ, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia.” Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, wskazano, że „termin z art. 129 ust. 4 POŚ stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1-3 POŚ muszą zostać zgłoszone obowiązaniem do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”. [Sąd orzekający nie podziela poglądu wyrażonego jednostkowo przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 4 lipca 2013 roku, I CSK 645/12, gdzie termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy POŚ określono jako termin przedawnienia; Sąd Najwyższy nie umotywował tam swego stanowiska w tym zakresie, jedynie błędnie odwołał się do wyroku SN z 10 października 2008 r., II CSK 216/08, ze wskazaniem, że termin ten jest terminem przedawnienia – podczas gdy w powyższym wyroku z 10 października 2010 r. Sąd Najwyższy zaprezentował stanowisko, że termin ten jest terminem zawitym].

Przedmiotowa nieruchomość, jak ustalono, dwukrotnie została objęta obszarem ograniczonego użytkowania. Najpierw – obszarem (...) utworzonym rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r.; nieruchomość ta znalazła się wówczas w „strefie M” tego obszaru. Potem – została objęta (...) utworzonym Uchwałą Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r.; nieruchomość ta na mocy tej Uchwały znajduje się w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla P. w W..

W tej sytuacji istotne stało się przede wszystkim zbadanie, od kiedy rozpoczął bieg 2-letni termin na zgłoszenie przez powoda pozwanej na piśmie roszczeń z art. 129 POŚ: czy z chwilą utworzenia (...) w 2007 r. czy z chwilą utworzenia (...) w 2011 r. Ponieważ jest to termin zawity, z upływem którego roszczenia te wygasają, Sąd okoliczność tę musiał brać pod uwagę z urzędu – niezależnie od tego, że zarzut ten podnosił także pozwany. To powoduje, że nie jest możliwe ewentualne pominięcie upływu tego terminu (np. z powołaniem się na nadużycie prawa z art. 5 k.c., tak jak to jest możliwe np. w przypadku zarzutu przedawnienia). Sąd musi uwzględnić, z urzędu, upływ zawitego terminu i wygaśnięcie roszczeń z art. 129 POŚ – nie można bowiem w wyroku uwzględnić roszczenia, którego już nie ma.

Ustalono już, że wprowadzenie obszaru Uchwałą z 2011 r. nie tylko nie spowodowało nowych czy dalej idących ograniczeń w użytkowaniu tej nieruchomości, niż te wprowadzone Rozporządzeniem z 2007 r., ale w pewnym stopniu nawet te ograniczenia zmniejszyło.

Należało zatem jeszcze rozważyć, czy rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r., czy też dopiero ta uchwała wprowadziła (na nowo) ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powodów. Innymi słowy – czy 2-letni

termin, określony w art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie – należy liczyć od wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r., czy też od wejścia w życie uchwały z 2011 r. Jeżeli bowiem (...) wprowadzony Rozporządzeniem z 2007 r. przestałby obowiązywać przed wejściem w życie Uchwały z 2011 r. – to wtedy obszar należałoby traktować jako nowy (...), i termin zgłoszenia roszczeń byłby zachowany.

Powód wprawdzie stał od początku na stanowisku, że jego powództwo należy rozpoznać jedynie w oparciu o akt prawa miejscowego - w postaci Uchwały Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r., której wejście w życie miało spowodować właściwe dla strefy Z2 ograniczenia w korzystaniu przez powoda z jego nieruchomości, a to: konieczność przeprowadzenia w budynku prac zapewniających odpowiednią izolacyjność przed hałasem, a także spadek wartości należącej do powoda nieruchomości. Wskazanie tej podstawy prawnej nie wiąże jednak Sądu, który sam powinien odnaleźć właściwą podstawę ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powoda, a co za tym idzie – właściwy początek biegu terminu zawitego dla zgłoszenia pozwanemu przez powoda jego roszczeń.

W związku z tym Sąd przeprowadził następującą analizę:

Z art. 135 ust. 1 p.o.ś. wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, iż mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco (przed 15 listopada 2008 r. „znacząco”) oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Nie ulega wątpliwości, iż rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 r. utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla P., a nieruchomość powodów znalazła się w „strefie M” tego obszaru.

Na skutek zmiany przepisów prawa oraz konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) w dniu 20 czerwca 2011 r. podjął Uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W..

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela ocenę prawną odnośnie tego, że przepisy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W. zaprezentowaną w uzasadnieniach wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 listopada 2010 r. (VI ACa 1156/10 i VI ACa 1058/10), 1 kwietnia 2011 r. (VI ACa 194/11), 6 lipca 2011 r. (VI ACa 14/11) i 8 lipca 2011 r. (VI ACa 140/11), opartą na następujących rozważaniach.

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 r. (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 r.), art. 135 ust 2 p.o.ś. wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r., Nr 175, poz. 1462), która to zmiana obowiązywała od 1 stycznia 2008 r. Według tej nowelizacji obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania – w miejsce

województwa – sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. Nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią § 32 ust. 3 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą - w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylenia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego.

Z powyższego wynika, że zmiana z dniem 1 stycznia 2008 r. organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa, w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. W przypadku bowiem zmiany treści przepisu upoważniającego, polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. dotyczącym zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), która z dniem 1 stycznia 2008 r. zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje. Przepis ten nadal obowiązuje, nie został derogowany, brak bowiem aktu prawnego, który by go uchylił lub zmienił. Brak podstaw do uznania, że wspomniana ustawa z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej wprowadzająca zmiany do niektórych ustaw, a to w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, została uchylona lub też w inny sposób utraciła moc w całości. W związku z tym, że ustawa ta wprowadza zmiany w różnych aktach prawnych, co do każdej z tych zmian osobno należało rozpatrywać zakres regulacji oraz przepisy wprowadzające i przejściowe. Najpóźniejsza terminowo regulacja w tej ustawie została zawarta w art. 34 ust 3, gdzie określono, że stosunek pracy z określonymi w ust. 1 pracownikami, wygasa z dniem 30 czerwca 2008 r., jeżeli przed upływem tego terminu nie zostaną im zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie nieprzyjęcia do 15 czerwca 2008 r. nowych warunków pracy lub płacy. Data ta reguluje jedynie zagadnienia określone w tym przepisie, nie odnosi się natomiast do innych unormowań i nie powoduje utraty mocy z dniem 30 czerwca 2008 r. całego aktu prawnego, w tym wspomnianego art. 47 ust. 2, który samodzielnie określa ramy czasowe obowiązywania aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu tą ustawą.

W konsekwencji należy uznać, że rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. zachowało moc obowiązującą do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje, czyli w niniejszej sprawie do uchwalenia przez Sejmik Województwa (...), w formie uchwały, nowego obszaru ograniczonego użytkowania, który zastąpił je całości.

Odnosnie określenia przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, w dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. - według art. 135 ust. 2 POŚ - było to przedsięwzięcie określone

w art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy. Zakres ten nie został zmieniony ustawą z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, którą dokonano zmiany organu upoważnionego do określenia obszaru ograniczonego użytkowania i formy aktu ustanawiającego ten obszar.

Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 pkt 1 POŚ obowiązującego do dnia 15 listopada 2008 r. sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie zaś z treścią ust. 8 art. 51 POŚ, również obowiązującego do 15 listopada 2008 r., Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy POŚ, określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, oraz rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany, w tym przypadki, gdy zmiany dokonywane - w obiektach są kwalifikowane, jako takie przedsięwzięcia, biorąc pod uwagę rodzaj działalności, wielkość produkcji i inne parametry techniczne, a także charakterystykę przedsięwzięcia, wielkość emisji, usytuowanie oraz rodzaj i skalę jego oddziaływania na środowisko,

2) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu, biorąc pod uwagę charakterystykę przedsięwzięcia, wielkość emisji, usytuowanie oraz rodzaj i skalę jego oddziaływania na środowisko.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 POŚ było rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 roku nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia określało ono:

1. rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko,
2. rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany,
3. przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach skwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko,
4. szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 pkt 28 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają lotniska o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m, a według § 3 ust. 1 pkt 55 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogą wymagać lotniska, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 28 lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w art. 144 ust. 9 uchyliła w tytule I ustawy prawo ochrony środowiska cały dział V i VI, a zatem również art. 51. Jednocześnie w art. 173 ust. 1 wskazano, że dotychczasowe przepisy wykonawcze - wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 POŚ - zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 r., jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od wejścia w życie tej ustawy, to jest do 15 listopada 2010 r.

Zgodnie zaś z treścią art. 173 ust 2 ustawy z 3 października 2008 r., do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy:

1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko,

2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 2 niniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. pkt 1 i art. 51 ust. 8 POŚ uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (tj. rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do 15 listopada 2010 r., a w ust. 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z 3 października 2008 r. za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r.) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ostatecznie oznacza to, iż zmiana ustawy z 3 października 2008 r. w powyższym zakresie miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc.

Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 r. Rozporządzenie to określa:

1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;

2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;

3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2.

Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Reasumując, zmiany art. 135 ust. 2 p.o.ś. w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 r. Zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania, kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r., a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z 3 października 2008 r., ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującej od 15 listopada 2008 r. znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (uzasadnienie wyroku z 6 maja 2011 r., II CSK 421/10, z 25 maja 2013 r., I CSK 509/11, tak też Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 31 sierpnia 2009 r., IV SA/Wa 2569/07).

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W., z którego wynika wprost iż „dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego – rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje” ((...)).

W konsekwencji rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W.. Oznacza to, że powód powinien był domagać się odszkodowania na podstawie art. 129 ust. 1, 2 i 3 w zw. z art. 136 ust. 1 i 3 ustawy prawo ochrony środowiska po wejściu w życie rozporządzenia nr (...), gdyż już po jego wejściu w życie nieruchomości powoda znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania. Powód nie zgłosił w terminie roszczeń z tego tytułu – zgodnie z art. 129 ust. 4 POŚ w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr (...) powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że powództwo podlega oddaleniu ze względu na upływ terminu zawitego, w którym powód mógł wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej doń nieruchomości oraz kosztów rewitalizacji akustycznej budynku na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla P. w W., zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 POŚ. Termin na zgłoszenie roszczeń upłynął w dniu 25 sierpnia 2009 r.

Zastąpienie jednego aktu prawa miejscowego wprowadzającego określone ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości - innym aktem prawa miejscowego, wprowadzającym podobne ograniczenia, otwiera bieg terminu do zgłoszenia roszczeń wyłącznie w takim zakresie, w jakim te ograniczenia są dalej idące niż wynikały z pierwotnie obowiązującego aktu i w jakim powodują one powstanie dodatkowej lub powiększenie istniejącej szkody. Wejście w życie nowego aktu prawa miejscowego nie powoduje w tej sytuacji rozpoczęcia biegu nowego terminu na dochodzenie wszystkich roszczeń (w tym tych, które już wygasły w związku z ich niezgłoszeniem po wejściu w życie pierwotnego aktu). Jak wprost wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2013 r., IV CSK 608/12, a co tutejszy Sąd w całości podziela, w związku z tym, że art. 129 ust. 2 POŚ przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 21 listopada 2013 r., VI ACa 682/13).

Zaprezentowane powyżej stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 grudnia 2010 r., I CSK 86/10, w którym stwierdził, że „nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1-3 POŚ, lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości”. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego), rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust. 4 POŚ. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób

występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2-letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwia prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, że bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków (por. też wyroki SN z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, z 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12 i z 25 lutego 2009 r., II CSK 565/08). Z powołanych orzeczeń jednoznacznie wynika, że szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Dla nieruchomości powoda wejście w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 r., a od wejścia w życie tego rozporządzenia upłynął 2-letni termin na dochodzenie roszczeń. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości powodów w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 poś) i ich bezpodstawność. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w zw. z art. 135 POŚ podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości.

Powtórzyć należy, że przepis art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro zatem powód z takim roszczeniem wobec pozwanego w ustawowym terminie nie wystąpił, powództwo podlegało oddaleniu, bez konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w dalszym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd powództwo oddalił, orzekając jak w pkt. I wyroku.

Na marginesie warto dodać, że podstawy odpowiedzialności pozwanego za wskazane przez powodów szkody nie mógł, zdaniem Sądu, stanowić art. 435 k.c. Sąd orzekający podziela stanowisko Sądu Najwyższego, który w wyroku z 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10 podkreślił, że: „przepisy art. 435 k.c. w zw. z art. 322 POŚ i art. 129 POŚ przewidują rozłączne reżimy odpowiedzialności. Za taką interpretacją przemawia również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w zakresie szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające w emisji hałasu byłoby zresztą sztuczne”. (Tak samo SN w wyroku z 6 maja 2010 r., II CSK 602/09, oraz w postanowieniu z 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09). Nadto należy zauważyć, że przyjęcie dopuszczalności zastosowania art. 435 k.c. jako podstawy odpowiedzialności pozwanego prowadziłoby do ominięcia 2-letniego terminu zawitego przewidzianego w art. 129 ust. 4 POŚ i niweczyłoby funkcję gwarancyjną tego przepisu, który pozwala podmiotowi nadmiernie ingerującemu w środowisko naturalne na prowadzenie racjonalnej gospodarki finansowej, umożliwiając mu zaspokojenie roszczeń poszkodowanych w przewidywalnym terminie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., uwzględniając to, że orzecznictwo w sprawach opartych na art. 129 POŚ było w chwili wnoszenia pozwu niejednolite, a wykładnia przepisów nastroczała wiele trudności – zwłaszcza, że stanowisko sądów administracyjnych oraz organów administracyjnych (Wojewody (...), Prezydenta m. W.) mogło powodować wprowadzać w błąd, poprzez sugerowanie, że (...) z 2007 r. przestał obowiązywać na dłuższy czas przed wejściem w życie nowego (...) z 2011 r. Także pozwany swoją postawą wprowadzał powoda w błąd i nadużył jego zaufania. Pozwany korespondował z powodem, po wejściu w życie Uchwały z 2011 r. zamieścił

na swojej stronie internetowej informacje o tej Uchwale i prowadził kampanię informacyjną w tym zakresie, co więcej – przesłał powodowi z własnej inicjatywy do wypełnienia ankietę odnośnie do rodzaju szkód i wysokości odszkodowania, tak jakby sugerował, że to odszkodowanie jest mu gotów wypłacić. Nie odmówił też później wprost wypłaty odszkodowania, ale sugerował, że tylko braki formalne uniemożliwiają rozpoznanie wniosku powoda. To wszystko spowodowało, że powód, pozostając w zaufaniu do pozwanego i do organów władzy państwowej i samorządowej – zaniedbał zgłoszenia roszczeń w zawitym terminie i roszczenia te utracił, a mimo to – zasugerowany przez pozwanego - zdecydował się na wniesienie pozwu. Uzasadnia to, zdaniem Sądu, zastosowanie w sprawie art. 102 k.p.c. i nieobciążenie powoda kosztami postępowania na rzecz pozwanego.